

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна \$2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и гроші про-
сятъ высылати по адресу:
То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

ВАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЦО
ТЪЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЬ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

**Купуйте
КНИЖКИ!**

Въ редакціи „Свободы“ можна
дбстати слѣдующіи книжки:

Банадіиска Русь	10
Образки въ Америкѣ	10
Народный рухъ Австро- Угорскихъ Русинѣвъ	15
Бюституція Спол. Державъ Повнѣчнои Америки	10
Де-що про права и суды въ Спол. Державѣхъ, а особенно въ державѣ Пенсильвеніи	10
«Тымо Гаврилюкъ»	15
Оповіданя	15
Про водступниѣвъ водъ рос- сійского православія и ихъ пересѣдованя	10
«Американскій шляхтичъ»	15

(Продовжене зб сторони першою).
ти коло «касель гарды». На
дняхъ зайшовъ я тамъ, див-
люсь, стоить колькорю лю-
дей заплаканыхъ и говорятъ
по руски. Я запытавъ ихъ
чого плачуть. «Та бо — ка-
же въ лѣтахъ чоловѣкъ —
не хотять выпустити мо-
якъ двохъ снѣговъ, бо я не
маю толькы грошей, щобы
зъ ними дальше поѣхати». Тамъ знову стоить чоловѣкъ
зъ картоку въ рудѣ, що его
вышкано зъ офісу. Картка
ся була телеграма водъ его
кревного, що до него теле-
графсавъ, щобы прійшовъ
до него до «касель-гарды». Чоловѣкъ знакомый менѣ,
то-жъ пытаю его за що его
выгнало. «Або я знаю —
каже — вчера бувъ-емъ, ка-
зали днесъ прійти, а днесъ
прійшовъ-емъ, то мя выгна-
ло! и не знаю що робити,
бѣда, бо послѣвъ-емъ знако-
мому шифкарту, то якъ вер-
нутъ, то менѣ все пропаде».

Обомъ я имъ порадывъ,
щобы пошли до польского
агента и просили, щобы, ко-
ли будутъ кликати ихъ зна-
комыхъ, забравъ ихъ. Бо въ
«касель-гардѣ», щодня кли-
чуть всѣхъ, хто мае гроші,
адресъ и добре передъ ко-
місією справитъ ся, то ѣде
дальше, а хто не мае гро-
шей, не мае адресу, той
зостае, а якъ агентъ скаже,
що его бере и буде водпо-
вѣдати за се, що сей чоло-
вѣкъ дойде тамъ, де хоче,
то его пускають, а нѣ, то
назадъ до краю. Но до те-
перъ ще було яко-такъ, бо
«касель-гарда» стоить на
березѣ моря, то скорше что-
сь могъ дати раду. Но водъ
мал, коли всѣ эмигранты бу-
дуть выходити на островъ
до новой «касель-гарды», де
крѣмъ агента, нѣхто не бу-
де могъ прійхати, то доля
эмигрантовъ буде о много
гѣрша, дятого теперъ, коли
и мы стараемо ся о своего
агента в о дѣмъ для эми-
грантовъ, повиннисьмо всѣ
поможности подтримувати
зачате вже дѣло.

— Нашъ хлопцѣ, що тутъ
недавно поприѣжджали, у-
чать ся робити цигары. Де-
який вже добре зарабатють.
— Ческы братства на го-
рѣ мѣста мають двѣ свои
будовы. Народну будову на
73 ул., въ котрой е 3 вели-
кы галѣ и колька меншихъ,
коштуе 125 тысячъ и дѣмъ
Соколѣвъ, де е одна велика
гала для гимнастики и коль-

ка меншихъ. Въ тыхъ га-
ляхъ щодня дѣбуютъ ся
театры, концерты, балѣ, ми-
тинги и т. н. Крѣмъ того е
тамъ готель, реставрація,
кругольня, стрѣльница и
рѣжны праряды до гимна-
стики, де що вечера охочы
завляють ся. Сварнѣ нема-
тамъ нѣколп. Чи Русны
коли дожить щось подобно-
го въ Америкѣ?

— Въ Бруклинѣ все тихо.
Дѣвоче братство зачинае по-
ступати ракомъ — мужеске
розвивае ся.

— Юнкерцѣ ладять ся
на великый празникъ-кер-
мешъ на день 30. мая, коли
то водбуде ся посвячене
ихъ церквы.

— Въ Джерзи Сити цу-
кровня зачинае троха лѣпше
робити, бо майже цѣлу зиму
мало що робила.

Зъ Вофало, Н. Й.

На «Блекъ Рокъ» въ «А-
merican Radiator Co.» за-
страйкувало до 300 уни-
ныхъ робѣтничѣвъ, домага-
ючы ся большою платѣвъ.
Суть се робѣтничы всякихъ
воддѣловъ, а черезъ те за-
становлено роботу въ цѣ-
лоѣ фабрикѣ. Наслѣдки то-
го страйку такы, що до 600
людей лишилось безъ робо-
ты, а мѣжъ тымъ до 50 Ру-
спинѣвъ. Ще передъ страй-
комъ богато людей шукало
за работою, а теперъ на-
стало цѣлковите свято.

На площахъ, де мае бути
панъ-американска выставка,
робять досить мало. Зъ ве-
сною знайде тамъ роботу
богата людей, але лишь тѣ,
що суть американскыи
горожанамы, значать, мають
другы «паперы».

На «Блекъ Рокъ» Русны
трохи поблажучей, а вже
неодному не може помѣсти-
ти ся въ головѣ якъ хто
може уважати себе за опѣ-
куна тыхъ бѣдныхъ людей,
що ледви выжити можуть
зъ тыхъ десять палцѣвъ.
Мы не мамелюки забира-
тись до великого дѣла, а
опѣсля упасти и наробити
собѣ всяду. Тымъ хочемо
дати зрозумѣти о. З., щобы
не морочивъ себе, що насъ
ту ешь богато, бо насъ ту
мало, решта порозсѣванъ на
East Side, North и South
Buffalo, котрыхъ трудно вод-
шукати зб свѣчкою. Впро-
чѣмъ о. З. не добре собѣ
поступае и противъ насъ,
скиликуючи митинги въ окре-

момъ мѣсяци безъ повѣдом-
леня нашего предѣдателя
и братѣвъ. О. З. якъ Русинъ
повиненъ лучити, а не вы-
ступати противъ тои гро-
мадки, що працювала спо-
койно черезъ 3 роки и обхо-
дилась безъ его помочи.
Его поступоване лишъ де-
морализуе людей и вмѣсто
добра, приносить зло.

**Вѣсти изъ старо-
го краю.**

Галичина. Рада держав-
на въ Вѣднѣ на дняхъ скѣн-
чить свое засѣдане передъ
святами. Тымъ разомъ за-
сѣданя були менше бурли-
вы, але въ кождѣмъ разѣ ще
далеко до того, щобы рада
державна стала правдивою
народѣвъ. Се скорше не
може наступити, доки сира-
вы національна и языкова
не будутъ закономъ пола-
гождены. Всѣ независимы
русскы послы робить, що
годнѣ въ такихъ обставинахъ.
Галицкы независимы д-ръ
Окуневскы, о. Танячкѣ-
вичъ и д-ръ Ярославчъ по-
ставляють кѣлька вѣснень и
запытавъ въ важныхъ спра-
вахъ Русинѣвъ. Важнѣшны
внесены суть д-ры Окунев-
ского, щобы подѣлити раду
шкѣлову краеву на двѣ
секціи — польску и руску,
та щобы знести патронатъ
церковный. Но выбранный
посоль рускыи зъ Буковны,
др. Василько, мавъ такожъ
дѣлову промову, въ котрой
засначивъ становиско бую-
винскихъ Русинѣвъ, а тымъ
самымъ и ихъ заступничѣвъ
въ радѣ державной. Всѣ тѣ
заходы напихъ посольвъ
сѣять цѣхъ вызволеня и по-
лѣпшея долѣ нашего на-
роду, бо коли бесѣды, вне-
сены и запытавъ галицкихъ
независимыхъ посольвъ стре-
млять до того, щобы скану-
ти або бодай ограничити на-
разѣ брутальне пановане
польского ряду въ Галичи-
нѣ, то буювинскыи посоль
робить те саме взглядомъ
Румунѣвъ.

— Теперь подъ весну,
коли ще сѣйба та работа въ
полѣ не зачалися, а снѣгъ
уже злѣзъ зъ лица землѣ,
то якъ все, такъ и сего року
бачимо большій рухъ мѣжъ
нашими хлопами. Осъ вод-
булось пару вѣчъ, кѣлька-
найцѣть зборѣвъ рѣжныхъ

товариствъ такъ политич-
ныхъ або просвѣтныхъ або
экономичныхъ; читальнѣ закла-
дають ся численно; повста-
ло два задатковы повѣтовы
товариства и отворено пару
касъ пожачковохъ системю
Раифайзена.

— А завершениемъ того
руху можемо уважати свята
въ память 39. роковинъ
смерти нашего батька-про-
рока Тараса Шенченка, якы
святують ся торжественно
по всѣхъ куткахъ галицкои
Руси такъ по селахъ якъ и
мѣстахъ, въ школахъ и то-
варствахъ. Мѣсяцѣ лютый
и мартъ каждого року мо-
жемо справедливо назвати
пороку для святкованя па-
мяти смерти нашего генія
Тараса. Подобный свята свят-
кують Русны буювинскыи
и россійскыи, навѣтъ на да-
лекѣй пѣвнѣчнѣ та Сибирѣ,
де жиють напѣи середъ чуж-
нѣ, киненѣ долею.

— На Лемковщинѣ, де
Русины вже поперетиванный
Полякомъ, видно такожъ
якыиъ рухъ. Бурса въ Но-
вомъ Санчи розвивае ся
добре, датки якъ на бѣдну
хлопку Русь плывуть, а
осъ на дняхъ о. Иванъ Па-
стернакъ, зъ Тыляры, коло
Змигорода, дарувавъ на ту
цѣлу 2329 зр. австрійскихъ.
Таку саму бурсу и церкву
ухвалили заложити и въ
Яселѣ. — Рускыи театры на-
родный дае теперъ пред-
ставленя въ Сяноку.

— Дня 3. марта с. р. вод-
було ся помпальное бого-
служене за мученика-хлопа,
бл. п. Петра Стасюка, що
згинувъ подъ жандармски-
ми багнетами въ часѣ ба-
деніевскихъ выборовъ.

— Цѣсаръ дарувавъ кару
по 1 мѣсяцеви вязницѣ 6
комарнянцѣвъ, а 11 ще си-
дѣть за баденіевскыи выбо-
ры.

— У Львовѣ были выбо-
ры посла до сойму по смер-
ти званого польского па-
тріота Фр. Смольки. О ма-
нать старались посоль Да-
пиньскыи — соціалісты и
министеръ-Полякъ д-ръ Пен-
такъ, фалшавый демократъ,
котрый и зоставъ выбранный.
Але и тѣ выборы не обѣ-
щались безъ наслѣдковъ. Осъ
профессоръ техники (фаховою
академія) Туліе належавъ
до выборчи комисіи и по-
тувавъ собѣ пмена всѣхъ
тыхъ учителей и урядни-
ковъ, котрыи голосували на
Дашиньского. А коли той

шпюнь-профессоръ зачавъ
слѣдующого дня выклады,
то ученики пріяли его
свистомъ и крикомъ, а коли
проф. Туліе такъ дальше
хотѣвъ выкладати, то по-
сыпались на него калашѣ,
книжки та ише, въ наслѣ-
докъ чого такъ Туліе втѣкъ.
Отже ректоръ техники въ
порозумѣню зъ намѣстни-
комъ замкнули технику и
зажадали выдачѣ тыхъ сту-
дентѣвъ, що вчинили бучу.
Але студенты не поддалися,
а министерство просвѣты по-
вѣдомило, що ректоръ и
намѣстникъ замкнули техни-
ку неправно, и лише вы-
клады того профессора на-
лежитъ застановити, а зам-
кнеие техники цѣфнути.

— Кс. Стояловскыи, во-
рогъ шляхты и посоль до
думы державнои зоставъ вы-
бранный посломъ до краевѣ-
го сойму въ захѣднѣй Гали-
чинѣ. Вѣритель влѣзли
на его посольскыи діеты, за-
те вѣнь подавъ до трибу-
налу протестъ, що се ешь
нарушене посольской не-
тыкальности.

Буковина. О. Воробке-
вичъ, музыкъ и напѣи бую-
винскыи поетъ занеду-
жавъ тяжко.

— Бр. Василько, посоль
до парламенту, своею бесѣ-
дою въ парламентѣ въ
оборонѣ буювинскихъ Ру-
спинѣвъ зведнать собѣ при-
хильность водъ раду; вѣнь
завявивъ, що належитъ до
старыхъ Русинѣвъ, але не-
мае ничъ вѣспольного зъ
москвофильствомъ, або пнак-
ше сказавши зъ рублю-
хватами, котрыи шукають по-
мочи для своего народу не
въ самѣмъ народѣ, але въ
могучости московской на-
гайки подъ покрывкою пан-
славизму.

Угорщина. Змадыризова-
ный жиды поднесли велике
ай-вай проти помочи, яку
задумало поднести угор-
скимъ Русинамъ мадырскѣ
правительство. Особливо вы-
ступили противъ бѣгана, вод-
поручника министерства роль-
ництва, котрый обѣздивъ
русскыи комитаты и пред-
ставивъ жидѣвъ, яко выски-
вачѣвъ и вороговъ добро-
быту угорского Русина.

Украина. Руско-украинь-
скихъ народныхъ театровъ
есть кѣльканайцѣть, онп
ѣздятъ по всѣхъ куткахъ Рос-
си и дають рѣжны пред-
ставленя. Але деякы зъ

нихъ суть чистымъ драм-
темъ, бо служатъ не для
штуки, але для копійокъ и
безъ жадного подготвления.
— Въ харківщинѣ коми-
тетъ грамотности — якъ
нише «Лит. Наук. Вѣстникъ»
кн. III. — за 5 лѣтъ истро-
ваня (1894—1899) завѣвъ
168 народныхъ библіотекы,
такъ, що ихъ ешь теперъ въ
харківщинѣ 178. И у насъ
такихъ треба.

— Черниговске губернске
земство одноголосно повзя-
ло ухвалу вже другый разъ,
щобы знести кару на тѣлѣ
въ Россіи. За той людскыи
голосъ удостовѣрили пере-
слѣдуваня, якъ пишуть
«Русскыи Вѣдомости». Зна-
чить, якъ довго россійскыи
рядъ тримаеся нагайки, то
людямъ не вольно о томъ
говорити.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный
Дѣмъ Эмиграційный въ Америкѣ“ и
высылайте жертвы до кассера подъ
адресомъ: Mr. JOHN RYLUK, 1337 AVE. A.,
NEW YORK CITY, а заравномъ уведѣмъ
о томъ секретаря подъ адресомъ: Mr.
K. KIRCZOV, 102 MORRIS STR., JERSEY CITY,
N. J.

Комитетъ.

До теперъ належатъ слѣдующыи
братства до тов. „Р. Н. Д. Е.
въ Америкѣ“:

Бр. св. Петра и Пав. въ Джерзи Сити, Н. Д.	
„ Олги „	„ Асовія, Кош.
„ Володимир „	„ Пет. и Павла „
„ Олги „	„ Брухлякъ, Н. Й.
„ Микхала „	„ И. Наумовича „
„ И. Наумовича „	„ Но Йорку „
„ Олги „	„ Буфальо, Н. Й.
„ И. Крестит. „	„ Траугер-Салит, Па.
„ И. Крестит. „	„ Belle Vernon, Pa.
„ Благ. Пр. Богор. „	„ Whitey, Pa.
„ Трохъ Святит. „	„ Мг. Кармель, Па.
„ Димитрий „	„ Юнкеръ, Н. Й.
„ Ар. Михала „	„ Шамокинъ, Па.
„ Ар. Михала „	„ Кипр и Мер „
„ Кипр и Мер „	„ Еланор, Па.
„ Ар. Михала „	„ Bloomfield, N. J.
„ Олги „	

Дня 30. марта 6. р. при-
ѣхавъ бувъ до «касель-гар-
денъ» зъ села Драгопова,
пов. Горлицѣ, Петро Вале-
вскыи, и понеже не мавъ то-
чнои адресы до своего брата
въ Пітсбургѣ, тай не мавъ
грошей на тикетъ, дятого
власти хотѣла его заверну-
ти назадъ до краю. Но по-
неже завчасу звернувъ ся
той-же о помѣчь до нашего
товариства, дятого высла-
лисьмо одного своего чоло-
вѣка до «касель-гарденъ» в
коли купило ся тикетъ до
Пітсбурга, то сейчасъ зга-
даного Павла выпустили зъ
«касель-гарденъ» навольну
стопу. Дятого просимо
впередъ напѣи всѣ прочыи

въ Гарбузова, тамъ я оженивъ ся... такъ е, маю
жѣнку, зве се Явдоха и четверо дѣтей: Ивана,
Махана, Павлуна и Настуню... нѣ, то не може
бути, то я, бѣгме я!

Але Гринько що глипне окомъ на реверенду,
шварцованъ зъ паньска чоботы, що музне рукою
по варгахъ, де перше були вуса — тай каже:
нѣ, то таки не я! — Я бувъ простымъ Гринь-
комъ, въ битыхъ штавахъ, въ полотнянцѣ... мавъ
вуса, довге волосе...

Гринько Пшенишный страшенно загрязъ ся.
И было й чого. Досп вѣнь бувъ майже цапелы-
вый, хочъ тамъ часомъ Явдоха розбала якыиъ гор-
нець на его головѣ, коли бувъ пьяный — ну, але
вѣнь выславшись, й самъ узнававъ, що на его
головѣ варто було не одень, але десять горш-
ковъ розбиты. А ту теперъ якась нечиста сила
щось зъ нимъ поробила, и вѣнь теперъ не знае,
чи то вѣнь, чи не вѣнь.

Надѣйшовъ случайно его клишковый «кам-
ратъ» — Гринько, заразы и до него.

— А що тамъ, Пилипе, спавъ добре по вчо-
райномъ?

— Ахъ, прошу егомосце, гмъ... гмъ... ге...
спавъ нѣчо... — водповѣвъ рухаючи плечима и
чѣхраючи въ голову Пилипѣ.

— Що? ты мене не познавъ? Пилипе? Та жъ
я Гринько Пшенишный, зъ Гарбузова?...

— Гмъ... прошу егомосце, та я... тее... гмъ...
— Ци тобѣ остатна година не мае бути?...

А то що такого? — злостивъ ся водвернений
водъ Пилипа Гринько. — Та-жъ я зъ нимъ вчора
пивъ... пропивъ всѣмъ шѣстоку, сѣвеньку, по-
ясъ... гмъ... шо то е? ци то я, ци не я?... Якъ

бы то бувъ я, то мене бувъ бы познавъ и Сруль-
ко и Пилипъ... та-жъ мы знаемо ся вже... фалабу,
кѣльканайцѣть лѣтъ...

Гринько вдаривъ себе кулакомъ въ чело,
ажъ въ другѣмъ концѣ мѣста було чути и ура-
дуваный воркнувъ: — Чекай! агонь!... Та-жъ
най лѣпше менѣ погы таки просто до своей жѣн-
ки, якъ мене не познае Явдоха, то не буду я,
а якъ познае, то таки буду я — и поманджавъ
просто черезъ лѣсокъ до Гарбузова, а польскыи
ксьондзъ назирцемъ за нимъ.

Приходить Гринько до дому, а жѣнка ту въ
крыкъ, та до дѣтей: Настунько, а подмети но
трсха хату, диви, смѣте по колѣня, а ту вѣнь
йде якыиъ ксьондзъ... борзенько, разъ, два! а
ты Павлуно вынеси цѣбричокъ до сѣней, а по-
ставъ де въ кутикъ, а живенько!... Гринько чувъ
отѣ слова в вже ему сердце било ся; боявъ ся,
що й власна рѣдна жѣнка его не познае. Вхо-
дитъ въ хату — и водъ разу: — Якъ ся маєшь
Явдохе?

— Декую файненько егомосцеви, отъ... такъ...
мовлевъ той... а дѣти въ крикъ: Мамо, мамо! я
уже не буду плакати! не дайте мене ксьондзови!...

Гринько здурѣвъ — Явдохе? — каже — ты
шо? сказала ся, ци шо? не познаешь мене?...
Та-жъ я твой чоловѣкъ, Гринько...

— Та най егомосць здоровенькы жаргуютъ,
коли имъ до того... тай высѣкала собѣ носъ, отъ,
абы чмъ будъ занята ся...

— Бй те трѣсте, та болото! крикнувъ зб
злости и здивованя Гринько — теперъ то вже
таки не я! Гей, Иваню, Муханю, Павлуно, На-
стуню! ходѣтъ сюда, до хаты! нате вамъ дзѣню!...

шо, вы мене такожъ не позналп? — А дѣти,
особливо Иванъ и Мухань — ще гѣрше въ крикъ:
ай мамо, мамо, мамо!..

Гринько наротивши и наплювавши всѣмъ
въ очи — пошовъ до мѣста, отъ, самъ не знавъ,
де йти, що робити и кому що казати. Але йде
вѣнь черезъ лѣсокъ и задумаваъ ся глибоко.
— Й шо то оно е зб мною? Вчора була свѣта пет-
нюшка и вчора ще я бувъ я, а нынѣ субота —
и я вже не я... Господи, Сусе небесный, скажи
мнѣ, ци то я, ци не я! — Думае Гринько, ду-
мае, ажъ прійшовъ до знакомого ему рова въ
лѣсѣ. — Говъ! каже самъ до себе Гринько —
кѣлько разѣвъ я йшовъ до Вѣдулинець лѣсомъ,
то я завше черезъ той рѣвъ перескакувавъ... Че-
кай, якъ я теперь перескочу, то я буду я, а
какъ не церескочу, то не буду я.

Гринько розбѣгъ ся цо силы и гримъ въ
саму середину рова. — Нѣ — каже — теперъ я
уже цѣлкомъ певный, шо то не я. — Бачите за-
бавъ бѣднѣй Гриничско, що теперъ якъ на не-
щасте бувъ вбранный въ довгу ксьондзовку ре-
веренду, котра ще й до самоп долины была
запынана на гузки. Теперъ Гринько здурѣвъ
до речты.

— Шо менѣ теперъ робити? — думае собѣ
— анѣ я не знаю ци то я, ци не я, анѣ не знаю,
де моя хата, куды мнѣ йти?... аги! аги! тѣфу
на тебе!.. Гмъ... гмъ... и най-же менѣ хто скаже,
якъ и коли оно таке поробило ся?... Бувъ-бывъ
Гринько Пшенишный, а теперъ зробивъ ся ксьон-
дзомъ... Ну, коли я ксьондзъ, то треба йти до
церквы, якъ разъ тамъ нынѣ водпусте... най ся
дѣе Божа воля, а я прецѣвъ таки мушу дойти:
ци то я, ци не я?...

Приходить до церкви — а люде глипъ, шо
то якыиъ ксьондзъ, тай помѣжъ собою заразы:
шу-шу-шу! — „А диви — кажуть — якыиъ ще
свѣжйи ксьондзъ пріѣхавъ! А не знавъ, кажѣтъ
по вы, звѣдки вѣнь?“... Розступаютъ ся люде
Гринькови, кланяють ся, цѣлуютъ въ руки... а
Гринько сумный, грызе ся, ажъ самъ не знае що
робити.

— Тай що я ту буду робити? тай якъ мнѣ
поступати? — думае Гринько — прецѣвъ я то
чую, шо вѣчого не вмѣю правити... А ну-жъ
якъ мнѣ притаснуть, вберуть въ ксьондзовскыи
ризы, тай скажутъ йти до вѣтара? а шо тогы
буде?... а я дурный якъ столовыи ноги?... Кроть
бы тобѣ мать мордувало! шо воно зб мною по-
робило ся? ци то я, ци не я?... ге?...

Але надходить паламаръ, тай вклонившасъ
низенько Гринькови и поцѣлувавши его въ руку
— каже: — „Просили нашъ егомонць, абы его-
мосць были такы ласкавы, тай... йшли до захри-
стѣи вбирати ся до тихои службы Божои...“

(Конецъ буде.)

Руско-англійскій провѣдникъ.

—ЗЛАДНІВЬ—
Стефанъ Макарь.

(Дальше.)

9. Зъ наведеныхъ мужескихъ и жѣночкихъ именъ хрестныхъ уживаютъ ся слѣдующіи имена въ скороченію:

Имя	Въ скороченію.	Якъ выговорюеть.
William	Bill	Бил
Charles	Charlie, Charley	Чарли
Francis	Frank	Френк
Jacob	Jim	Джим
James	Jake	Джейк
John	Jack	Джек
Nicholas	Nick	Ник
Samuel	Sam	Сем
Thomas	Tom, Tommy.	Том, Тами

Anna	Annie	Эни
Elizabeth	Bessy, Lizzy	Беси, Лизи
Frances	Fanny, Frankie	Фани, Френки
Catharine	Kate, Kitty	Кейт, Кити
Josephine	Josie, Josy	Джози
Magdalene	Maud	Мод
Mathilda	Matty, Maud	Мети, Мод
Mary	May, Molly, Polly	Мей, Мали, Пали
Wilhelmina	Mina	Мина
Susanna	Susie, Suzy.	Сузи.

10. Найголовнѣйшіе американскіи свята въ роцѣ:

- 1) Когда педля въ роцѣ святкуе ся дуже строго.
- 2) New Year (нюйр) новый роцъ 1. сѣчня.
- 3) Washington's birth day (Уешингтонс бирт дей) день уродинъ наибольшого американского патриота Джорджа Уешингтона, котрый уродинъ ся 22. лютого.
- 4) Въ декотрыхъ стейтахъ святкують Великодну Патницю.
- 5) Memorial Day (мемориел дей) памятный день, що припадае 31. мая. Въ томъ дни, въ большыхъ мѣстахъ и селахъ Повночної Америки, пдутъ процесіи на цвинтары, де прикрашуютъ могилы жовнѣровъ.
- 6) Independence Day (индепенденс дей) день независимости, припадае дня 4. липня (4. of July — форт ав Джулай). Дня 7. юнія 1776 р. Ричардъ Генриксъ поставивъ внесепе въ конгрессъ, що Сполученій Державы, котры складали ся тогды зъ 13 стейтовъ, повинны стати независимыми вѣдь Англии. Декларацию написавъ Thomas Jefferson, котру торжественно вѣдчитало дня 4. юлія и на ту памятку всѣ стейты обходять той день дуже величаво.
- 7) Labor Day (лебор дей) день працѣ. Се свято обходять въ стейтѣ Нью Йоркѣ и Пенсилвенія въ першу суботу въ септембрѣ.
- 8) Election Day (елекшн дей) день выборовъ. Выборы президента вѣдбувають ся що 4 роки въ ноябрь.
- 9) Thanksgiving Day (генксивинг дей) день подяки, святкуе ся въ послѣдній четвергъ, въ падоливѣ. Давнѣйше святковано сей день на памятку, що Богъ давъ счастье провести живна, вѣдтакъ по войнѣ домовоі 1863 р. обходять сей день, яко подяку за побѣду.
- 10) Christmas — Рѣздово, що припадае 25. грудя.

11. Людскіи гоноры.

Если кось възвемо по его назвиску, то зъ чьности додаемо слово панъ (mister) пр. панъ Середъ — Mister Sereda. Вѣдохъ панѣвъ зъ французка Messer's (месерс) пр. Messers Sereda and Smith (месерс Середъ энд Смит), хотай льшесть есть казати Mister Sereda and Mister Smith. Въ адресѣ на листахъ Mister скорочуе ся на Mr. а Messers на Messrs. Если бѣсѣдуемо до мужины, а не звемо его назвискомъ, то кажемо до него Sir (сер) а якъ ихъ есть больше, то Gentlemen (джентлмен). Якъ говоримо о кимъ, а его имя згадуемо, то кажемо Mr. (мистер) а безъ имени то Gentleman (джентлмен). На листахъ замѣсть адресувати Mr. Sereda можна ще такъ: Sereda Esq., а то Esq. есть скорочене зъ Esquire (есквайр), значить: благородный. Той гоноръ пишсе ся по назвиску. Кто мае вѣе якій титулъ такъ якъ докторъ або священникъ, то ему не придае ся вѣе анъ Mr. анъ Esq., але пр. священникъ N. Rev. N., а лѣкаръ Dr. N. N. и больше вѣщо.

Передъ назвискомъ панѣ замужной або вдовы каже ся Mrs. (мисис), безъ назвиска Madam, а якъ ихъ есть больше, то Ladies (лейди).

Слово wife (вайф) говоритъ ся про подругу (жѣнку) а woman (вумен) означае жѣнщину взагалѣ.

Дорослѣ дѣвчата кличе ся Miss (мисс), якъ ихъ есть больше то Misses, деколи такожъ Madam.

Дѣвчатокъ-подростковъ звемо young girls (юнг гарлс), а малыхъ хлопцѣвъ титулуеетъ словомъ Master (мистер).

12. Грошѣ.

Сполученій Державы мають доллары, а знакъ доллара есть такій \$. Прим. хочемо написати 20 долларѣвъ то значимо такъ: \$20.00, сли хочемо писати два доллары и 27 центѣвъ, то пишемо такъ: \$2.27. Оденъ долларъ мае 100 центѣвъ. Центы сутъ: зъ мѣди одноцентѣвка, а зъ никлю трицентѣвка и пятаки. 36 сѣрбля выбиваютъ: платки (half dime — гафдайм), десятички (dime — дайм), 25-центѣвки (quarter — квортер), 50-центѣвки (half dollar — гаф далр) и доллары. 36 золота сутъ: доллары, 2 1/2, 5, 10 и 20 доллары. Паперовы сутъ вѣдь одного доллара ажъ до десяти тысячъ.

Вартѣсть доллара въ Европѣ зависить вѣдь курсу, котрый все змѣняе ся. Въ Австриі наибольше достане за доллара 2 зл. и 50 центѣвъ, а въ Прусахъ 4 марки и 20 пфеніговъ.

13. Мѣры и ваги.

1) Американцѣ мѣряютъ довготу англійскимъ локтемъ (yard — ярд), що мае 3 стопы (three feet — три фѣт), або 36 ца-

лъвъ, бо кожда стопа (foot — фут) мае 12 палѣвъ (twelve inches — твелф инчес). Одина мля мае 1760 локтѣвъ (ярдв). Оденъ локоть (ярд) мае 9 центиметровъ. Англійска мля мае 1609 метрѣвъ, а наша старокрасва мля мае ажъ 7500 метрѣвъ, то-жь на одну старокрасву мляю треба 4 2/3 англійскихъ миль.

2) Мѣроу землѣ есть acre (ейкр). Ейкр мае 4 rods (радс), зъ котрыхъ кождый мае по 40 square rods (сквер радс — квадратной пруты). Оденъ square rod (сквер рад — квадратный прут) мае 30 1/4 квадратной локтѣ (square yards — сквер ярдс). Квадратова мля мае 640 ейкрѣвъ (square mile — сквер миль).

3) Плыны мѣряютъ ся гальономъ (gallon). Гальонъ есть такій великій лѣкъ 3 1/3 нашихъ лѣтровъ. До гальону иде 4 quarts (кварты), на кварту иде 2 pints (пайнты), а на пайнтъ 4 gills (джилс). Отже джилъ есть четвертою кварта. То-жь кварта мае майже лѣтру (98 центилѣтровъ), а пайнтъ мае толькѣ повѣ лѣтра.

4) Мѣроу до сухихъ рѣчей есть bushel (бушл). Бушл мае въ собѣ 4 pecks (пекс — англійска четвертка), а оденъ пекъ мае 8 кварта, кварта двѣ пайнты. На старокрасву мѣру, то на оденъ бушл иде 35 1/4 лѣтра, на оденъ пекъ 8 3/4 лѣтра. Оденъ гекто-лѣтеръ мае 2 3/4 бушля.

5) Вагоу есть ту round (павид) фунтъ. Фунтъ мае 16 ounces (аунсес — унціа), 25 фунтовъ становить одну кварту, а 4 кварталы або 100 фунтовъ творить hundred weight — cent (сотнаръ). Оденъ фунтъ (round) мае 450 грамѣвъ, то есть близько повѣ кля. 100 американскихъ фунтовъ важить толькѣ, що старокрасныхъ 45 кильо. 20 cents (сотнарѣвъ) творить ton (тону) або на вѣдворѣтъ: одна тона мѣститъ twenty hundred weights — twenty hundred cents — (20 сотнарѣвъ).

14. Посылка листѣвъ.

Одна зъ найкраснихъ институтівъ въ Америцѣ — се почты. Вызначають ся они точностю и акуратностю.

Если кто пишсе листъ и посылаетъ его або ту въ Сполученыхъ Державахъ або до Канады, то въ правѣмъ роцѣ конверты палѣплюе за 2 центы почтовый значокъ (стемп). Розумѣе ся, що посылка листу може и больше коштовати, а се залежитъ вѣдь тигару листу. До всѣхъ нишихъ краѣвъ и до Европы треба палѣплювати за 5 центѣвъ почтовый значокъ. Если листъ не заплѣненный, а въ серединѣ сутъ оголошена купецка або бизнесова, то въ Сполуч. Державахъ можна посылати такій отвертій листы, приплѣплюючи за цента почтовый значокъ. Корреспондентки (постъ-карты) стоить цента, а до старого краю на такую карту треба приплѣпити ще почтовый значокъ (стемп) за цента.

Кто выдае газету, то не потребуе при посылцѣ приплѣплювати на кожде число стемпъ, а платитъ ся вѣдь фунта. И такъ за оденъ фунтъ посылки газетъ платитъ ся 1 центъ, а до краю приплѣплюе ся на газету стемпъ за одного цента.

Если кто пишсе до другого человека листъ, а въ томъ листѣ ганьбитъ его погаными, ображающими словами, то ображенный не потребуе его скаржити до суду, а перекладае те письмо на англійску мову и передаетъ почтѣ, а тогды почта сама скаржитъ того, хто писавъ, за надужите посылки почтою неморального письма. Такъ само мае ся сырава зъ газетами и книжками пересылаемыми почтою.

Листы можна ще посылати порученіи (registered letter) и за спеціальнымъ дорученіемъ (special delivery). Въ першомъ случаю т. е. рѣдистрированій листы платитъ ся 3 центѣвъ, обѣска доплачуеетъ кѣлько важиль, а за (special delivery), що ихъ зъ почты принесе посланецъ, платитъ ся 10 центѣвъ и 2 центы стемпъ. Коли кто пишсе листъ, то въ горѣ зъ лѣвого боку пишсе свое назвиско, ушлию и мѣсе своего замешкалѣ, а по серединѣ листу пишсе адресу до кого посылаетъ листъ. Крѣмъ адресы не можъ нѣчо пишсе дописувати.

(Дальше буде.)

Hotel HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дна есть рускій готель, одинокий на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всяка напоѣ, якъ виска, пиво, ружъ, теппер и ин. дуже добрый и здоровый. Кто хоче переночувати, знайде тамъ чисто зѣбож и чепну услугу.

Першіи, рускій салювъ и реставрація въ ШТЭСБУРГѣ, ПА.

Не вѣдь нинѣ знаютъ нашъ Штесбурчане и въ околнѣхъ АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧУКА, котрый 10 лѣтъ працювавъ у штесбурскихъ фабрикахъ. Мае вѣнь теперь галнй салювъ, де можъ достати напиткихъ всякого рода, а при томъ утримуе дуже чистенку реставрацію, де можъ достати всякаго ѣдженя, якого лишь забываетъ. Кождый Русинъ мае бы смерельный грѣхъ, якъ бы до друтихъ яповъ, а своего оманувъ. Салювъ Алекс. Федорчука пѣдъ назв. "народный готель" есть при Carson Str. No 716 мѣжъ 7 а 8 улицю не далеко руской церкви.

ГВАЖАЙТЕ, ВО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мае вѣе дене право най не ходитъ по покупныхъ жидѣвскихъ, такъ званныхъ „тлумачахъ“, але най удасть ся до правдивого адвоката Виляма Вокелека, въ Скрантонъ. Вѣнь залагоджуе всякїи справы въ судѣ ту и въ старѣмъ краю. Зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій
W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE
Scranton, Pa.

Dr. F. J. Meek

Д-р МИКОЛАЙЧИК
Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокий лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчитъ всякїи недуги со-вѣстно и въ короткїи часѣ. Особенно незрѣванный лѣкаръ въ справахъ по-ложничныхъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора назимъ Русинамъ.

STANISLAW SZARZYŃSKI
805 Carson Str.
S. S. PITTSBURG, PA.
Антикаръ зѣ старого краю. Мае лѣкарства на всѣ хоробы, навѣтъ на гостецъ и мадру. Оденъ бльокъ вѣдь руской церкви.
Попирайте своего!

C. V. RICHARD & Co.

61 BROADWAY — NEW YORK.

Банкова каятора и продажъ корабельныхъ билетѣвъ.
Головий агенты корабельнъ „першюи классъ“.

Продають „шиф-карты до Европы и зъ Европы до Америки. Грошъ посылать безчеино „чекани“ або телеграфичною дорогов.

Крайній якъ небудъ грошѣ купуютъ, продають и вымѣнюють.
Выдобудутъ грошѣ зъ шднѣвъ, скрѣтского суду т. д.

Продають або купуютъ для людей грунты такъ ту въ Америцѣ, якъ и въ старѣмъ краю.
Переводять провозъ въ старѣмъ краю.
Мають ту своего адвоката зѣ старого краю. Засылають пакунки чп якїи небудъ рѣчи до старого краю и где небудъ иде.
если кто хоче ити до старого краю, выстаруютъ ся для него о паспортъ.
Той банкъ истнуе вѣе 52 лѣтъ есть наибольшимъ того рода въ Нью Йорку. — Пишѣтъ:

C. V. RICHARD & CO.
61 Broadway — NEW YORK CITY.

Иванъ Глова JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякїи потрѣбнй рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскїи и звичайнїи.
Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безопасно.
Продае шпфкарты.
Не вѣдь нинѣ вѣе знаютъ люде солидного Ивана Глову.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd.

— ВЪ — Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.
Наибольшій рускій компаніичный сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшенный и на ново урядженый. Новый дѣмъ великій, краснїи, котрый компанія купила 1896 року за \$18,000 доказуе, що може компаніична работа. — Вѣе ро-зумнїи Русины належатъ до той компанїи, купуютъ зѣ своего власного стору значить, сломаютъ самыхъ себе. — Мѣсячно обертаетъ сторъ сумою \$2000.
Заряджае нимъ:
Теодоръ Федько

Оденъ зъ наибольшихъ броварѣвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢПОКЪ.

Хто лишь разъ по-коштуе сего пива, то иншого вѣе не хочетъ пити.
Голова вѣдь него нѣколко не болить, бо есть здорове и по-живне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

Пійте пиво зъ бровару:

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Гавриилъ Маллянкъ

Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво вѣе великихъ и малыхъ бочѣвкахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и ликеры наилучшого гатунку.
Братя! замовляйте у своего!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.

Юрїя Хляляка.

Хто хоче мати добре и красне убране, а ще до того за танїи грошѣ, то най иде куповати до Ю. Хляляка, но най не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ усе cash.
Продае вѣнь также „шиф-карты“ и посылаетъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Идѣтъ до старого знакомого!

O. Murdza & Bro s

46. Second st. MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЬ.
Сторъ заосмотреный наилучшими товарами, спрова-дженными выросъ зѣ першорядныхъ складѣвъ. Живить вѣнь майже всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel. Продае также майнерскїи одяги и посылаетъ грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и безопасно.
Свой до своего — а до чужого не икал ся. Жидѣвъ оманывае въ далека!

СВОЙ ДО СВОГО!

Ефремъ Лучковецъ E. INDEPENDENCE near VINE STR. въ Шамокінъ, Па.

— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —
Чистенький тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, тепперъ и другїи напоѣ все свѣжїи и наилучшого гатунку. Услуга чепна и солидна. Склянки велики и малїи послѣ впо-добы.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 19, 1899.

Пассажерскїи трени въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes-Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:18 и 9:40 до полудна; а 12:18 и 4:40 по полудни.
До Philadelphia-и и New York-у о год. 7:13 до полудна и 12:18, 4:40 по полудни.
До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ околнѣхъ вуглевыхъ о год. 7:13, 9:40 до полуд. и 12:18, 4:40 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:21 до полуд.; а 2:30, 6:42 и 9:56 по полудни.
Экспресивїи трени до Philadelphia-и и New York-у о год. 7:13 до полудна; 12:18 и 4:40 по полудни.

Трени до Mt. Carmel.
3 New York-у о год. 8:10 до полудна и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.
Зъ Philadelphia-и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:30 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:30 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд. 12:30, 5:05 и 8:15 по полуд.
Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудна, 3:05 и 6:00 по полуд. Въ недѣлю о год. 3:05 по полуд.

Недѣльный трени до: Philadelphia-и, New York-у и до всѣхъ стаций между тими мѣ-стами о год. 9:10 до полудна.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций въ околнѣхъ вуглевыхъ о год. 9:10 до полуд. и 5:55 по полудни.
Недѣльный трени до Shamokin о год. 11:20 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.
УВАГА: Хто хоче взяти на Востн, най илпнть собѣ тикетъ на лігайску жолнѣню, бо пайтунѣма и найагоднѣйша. По-блѣшая информация удавае ся до: JOHN S. LAUGHLIN, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa

Учѣте ся, братя мои!
Думайте читайте,
И чужому научитесь,
И своего не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ нашихъ лишь сердцахъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.